

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-05-252S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ		ECONOMIC BUSINESS SECURITY
Шифр за ОП	ФП32	Code in Degree Programme
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of Education: Bachelor's (first)
Галузь знань Соціальні і поведінкові науки	05	Field of Knowledge Social and behavioural sciences
Спеціальність Економіка	051	Field of Study Economics
Освітня програма: Управління персоналом і економіка праці		Degree Programme: HR management and labour economics

РІВНЕ - 2024

Силабус навчальної дисципліни «Економічна безпека бізнесу» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління персоналом і економіка праці» спеціальності 051 Економіка. Рівне. НУВГП. 2024. 10 стор.

ОПП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/26640/> /

Розробник силабусу: *Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва*

Силабус схвалений на засіданні кафедри трудових ресурсів і підприємництва
Протокол №1 від "27" серпня 2024 року

Завідувач кафедри: *Міщук Галина Юріївна, доктор економічних наук, професор.*

Керівник (гарант) ОП: *Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва*

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол №1 від "24" вересня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ: *Ковшун Наталія Едуардівна, доктор економічних наук, професор.*

Попередня версія силабусу відсутня

©Юрчик Г.М., 2024
©НУВГП, 2024

Програма навчальної дисципліни «ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Бізнес-аналітика</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Рік навчання, семестр	<i>4 / 7 (денна форма), 5 / 9 (заочна форма)</i>
Кількість кредитів	<i>4</i>
Лекції:	<i>18 год. / 6 год.</i>
Практичні заняття:	<i>24 год. / 6 год.</i>
Самостійна робота:	<i>78 год. / 108 год.</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	

	<p><i>Юрчик Галина Миколаївна, к.е.н., доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва</i></p>
<p>Вікіситет</p>	<p>https://cutt.ly/l9Wx5FF</p>
<p>ORCID</p>	<p>http://orcid.org/0000-0003-1013-6940</p>
<p>Канали комунікації</p>	<p>g.m.urchik@nuwm.edu.ua https://www.facebook.com/urchikgalua/ +38098-408-9069</p>
<p align="center">Мета та завдання навчальної дисципліни</p>	
<p>Метою навчальної дисципліни «Економічна безпека бізнесу» є формування у майбутніх фахівців теоретичних знань і практичних навиків щодо забезпечення безпеки бізнесу. Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Економічна безпека бізнесу» є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • оволодіння теоретичними знаннями щодо сутності, цілей, функціональних складових економічної безпеки бізнесу; • використання методичних основ оцінки та аналізу стану внутрішньої та зовнішньої економічної безпеки бізнесу (в т. ч. за його структурними складовими); • формування навичок розробки практичних рекомендацій щодо зниження ризиків бізнесу та забезпечення його безпечної діяльності. 	
<p align="center">Посилання на розміщення освітнього компоненту на навчальній платформі Moodle</p>	
<p align="center">https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=6534</p>	
<p align="center">Передумови вивчення (місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)</p>	
<p>Передумовою вивчення даної дисципліни є вивчення навчальних дисциплін ФП8 «Аналіз економічної діяльності», ФП2 «Організація власного бізнесу», ЗП15 «Економіка підприємства».</p>	
<p align="center">Компетентності</p>	

ІК.Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

ЗК3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК8.Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК10.Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК12.Навички міжособистісної взаємодії.

СК1.Здатність виявляти знання та розуміння проблем предметної області, основ функціонування сучасної економіки на мікро-, мезо-, макро- та міжнародному рівнях.

СК11.Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СК13.Здатність проводити економічний аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, оцінку їх конкурентоспроможності.

СК16.Здатність застосовувати знання та вміння в сфері планування, організації та ведення бізнесу із врахуванням ресурсного забезпечення.

Програмні результати навчання

ПРН-3. Знати та використовувати економічну термінологію, пояснювати базові концепції мікро- та макроекономіки.

ПРН-10. Проводити аналіз функціонування та розвитку суб'єктів господарювання, визначати функціональні сфери, розраховувати відповідні показники, які характеризують результативність їх діяльності.

ПРН-12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН-21. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН-23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

ПРН-27. Планувати, організовувати та вести бізнес із врахуванням нормативно-правового, інформаційного, матеріально-технічного, фінансового та кадрового забезпечення.

Структура та зміст освітнього компонента

*Лекції – 18/ 6 год., практичні – 24 / 6 год.,
самостійна робота – 78 / 108 год.*

<i>Розподіл кількості годин, ПРН</i>	<i>Опис освітнього компонента</i>
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ТА ВНУТРІШНІ ФУНКЦІОНАЛЬНІ СКЛАДОВІ	
Тема 1. Теоретичні засади економічної безпеки бізнесу	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 6 / 10 год. ПРН – 3,10,12,23,27	Сутність та еволюція економічної безпеки бізнесу. Мета економічної безпеки бізнесу. Ризики та загрози економічній безпеці бізнесу. Система та функціональні складові економічної безпеки бізнесу.
Тема 2. Система економічної безпеки бізнесу	

лекції – 2 / 0 год. прак. – 2 / 0 год. сам. робота – 6 / 10 год. ПРН – 3,10,12,21,23,27	Економічна безпека бізнесу як об'єкт інтересів стейкхолдерів. Структура системи економічної безпеки бізнесу (об'єкти, суб'єкти, мета, принципи, функціональні складові / підсистеми, механізм управління, оцінювання). Служба економічної безпеки бізнесу.
Тема 3. Техніко-технологічна, інноваційна, фінансова безпека як складові внутрішньої економічної безпеки бізнесу	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 6 / 1 год. сам. робота – 14 / 16 год. ПРН – 10,12,21,27	Техніко-технологічна безпека бізнесу: сутність, складові, загрози, індикатори. Інноваційна безпека бізнесу: сутність, складові, загрози, індикатори. Фінансова безпека бізнесу: сутність, складові, загрози, індикатори.
Тема 4. Інтелектуальна, кадрова, інформаційна безпека як складові внутрішньої економічної безпеки бізнесу	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 4 / 1 год. сам. робота – 12/16 год. ПРН – 10,12,21,27	Інтелектуальна безпека бізнесу: сутність, складові, загрози, індикатори. Кадрова безпека бізнесу: сутність, складові, загрози, індикатори. Інформаційна безпека бізнесу: сутність, складові, загрози, індикатори. Комерційна таємниця на підприємствах як об'єкт безпеки.
Тема 5. Політико-правова, силова, екологічна безпека як складові внутрішньої економічної безпеки бізнесу	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 8/10 год. ПРН – 10,12,21,27	Політико-правова безпека бізнесу: сутність, складові, загрози, індикатори. Силова (фізична) безпека бізнесу: сутність, складові, загрози, індикатори. Екологічна безпека бізнесу: сутність, складові, загрози, індикатори.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ЗОВНІШНІ ФУНКЦІОНАЛЬНІ СКЛАДОВІ, АНАЛІЗ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕСУ	
Тема 6. Основні види зовнішньої економічної безпеки бізнесу	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 8/10 год. ПРН – 3,10,12,21,23,27	Ринкова складова економічної безпеки бізнесу: сутність, складові, загрози, індикатори. Недобросовісна конкуренція як загроза безпеці бізнесу. Інтерфейсна складова економічної безпеки бізнесу: сутність, складові, загрози, індикатори.
Тема 7. Методичні підходи до оцінки та аналізу економічної безпеки підприємства	
лекції – 2 / 1 год. прак. – 2 / 1 год. сам. робота – 8/12 год. ПРН – 10,12,21,23,27	Підходи до оцінювання економічної безпеки бізнесу. Інтегральний показник для визначення рівня економічної безпеки бізнесу. Аналіз рівня економічної безпеки бізнесу. Суб'єкти використання результатів оцінювання економічної безпеки бізнесу.
Тема 8. Забезпечення економічної безпеки підприємства. Служба економічної безпеки бізнесу	

<p>лекції – 2 / 0 год. прак. – 2 / 0 год. сам. робота – 8/12 год. ПРН – 3,10,12,21,23,27</p>	<p>Сутність та принципи розроблення стратегії забезпечення економічної безпеки підприємства. Основні підходи при розробленні ділової безпекоорієнтованої (конкурентної) стратегії бізнесу. Адаптація підприємства як засіб забезпечення його фінансової безпеки. Організація економічної розвідки. Служба безпеки підприємства та її функції.</p>
<p>Тема 9. Рейдерство та економічні злочини як загроза економічної безпеки бізнесу</p>	
<p>лекції – 2 / 0 год. прак. – 2 / 0 год. сам. робота – 8/12 год. ПРН – 3,10,12,21,23,27</p>	<p>Поняття та ознаки рейдерства в сучасному економічному просторі. Основні схеми та учасники здійснення рейдерських операцій. Типові приклади здійснення рейдерських операцій в Україні. Протидія рейдерам. Економічна злочинність як загроза економічній безпеці бізнесу. Види економічних злочинів та протидія ним. Роль служби безпеки підприємства у запобіганні економічним злочинам.</p>
<p>Форми та методи навчання</p>	
<p>Форми навчання: традиційні лекції (в т.ч. проблемні та лекція-візуалізація), практичні та семінарські заняття. Методи навчання: навчальна дискусія, аналіз конкретних ситуацій (case study), тестування, аналітичний, демонстрації. Технології навчання і викладання: обговорення, мультимедійні презентації, ситуаційні дослідження, навчання на основі досвіду та інші.</p>	
<p>Інструменти, обладнання, програмне забезпечення</p>	
<p>Мультимедіа-, проекційна апаратура (проектори, екрани, смартдошки тощо), комп'ютери, інтернет мережі. В якості навчальної платформи застосовується відкрита (Open Source) система управління навчанням Moodle. Для опанування даного освітнього компонента необхідно мати доступ до інтернету, інтернет-сайтів, телефон або комп'ютер (ноутбук).</p>	
<p>Порядок та критерії оцінювання</p>	

Система оцінювання знань студентів проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в НУВГП - <https://ep3.nuwm.edu.ua/28552/>

Для оцінювання знань студентів передбачається проведення поточного контролю знань за ЄКТС (опитування, тестування, розв'язок задач та кейсів, презентування результатів власних досліджень та ін.).

Розподіл обов'язкових балів, що присвоюються студентам

Поточне тестування та самостійна робота									Підсумковий тест (залік) 40		Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	МК 1	МК 2	100
4	5	7	7	6	10	5	10	6	20	20	

Студенти мають можливість отримати додаткові бали (бонуси) за участь у конкурсах студентських наукових робіт, наукових конференціях, студентських олімпіадах, а також за інші види науково-дослідної роботи – 5 балів.

Усі модульні контролі проходять у формі тестування на навчальній платформі Moodle.

Перший та другий модульний контролі містять по 30 запитань різного рівня складності: перший рівень – 24 запитання по 0,5 бала, другий рівень – 4 запитання по 1 балу, третій рівень – 2 запитання по 2,0 бали. Усього – 20 балів.

Для забезпечення права на об'єктивне оцінювання студентам надається право подавати в письмовій формі апеляційну скаргу про незгоду з отриманими балами.

Проведення поточних і семестрових контролів відбувається відповідно до порядку наведеного у Положенні про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти - <http://surl.li/iujw/>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Економічна та майнова безпека бізнесу. Навчальний посібник / Б.М. Андрушків, Л.Я. Малюта. Тернопіль. ФОП Паляниця В.А. 2016. 180 с.
2. Небава М. І., Міронова Ю.В. Економічна безпека підприємства. Навчальний посібник. Вінниця. ВНТУ. 2017. 73 с.
3. Економічна безпека. Навч. посібник. / укл. Н.С. Іванова. Донец. нац. ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Кривий Ріг. ДонНУЕТ. 2020. 139 с.
4. Соломіна Г.В. Забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємництва: навчальний посібник. Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2018. 234 с.
5. Іванова Н.С. Економічна безпека. Навч. посібник. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2020. 139 с.
6. Марченко О.С. Економічна безпека підприємства. Навч. посіб. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків. Право. 2022. 246 с.
7. Васильців Т. Г. Економічна безпека суб'єктів підприємництва: підручник. Чернівці: Технодрук, 2020. 458 с.

Допоміжна література

1. Кривов'язюк І. В. Антикризове управління підприємством: навчальний посібник. 3тє видання, доповн. і переробл. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 396 с.
2. Глуценко С. В., Івахненко С. В. Антикризове управління на підприємстві: фінансово-організаційні аспекти. Конспект лекцій: навч. посіб. Київ: НаУКМА, 2020. 92 с.
3. Кузенко Т.Б. Фінансова безпека підприємства. Навчальний посібник / Т. Б. Кузенко, Н. В. Сабліна. Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2020. 123 с.
4. Економічна безпека підприємства в умовах рейдерських загроз. Колективна монографія / О.А.Бурбело, С.К. Рамазанова, О.М.Заєць, Т.С. Гудіма, О.М. Кузьменко / за наук. ред. О.А.Бурбело, С.К. Рамазанова. Сєвєродонецьк: Вид-во СНУ ім. В. Даля. 2015. 285 с.

Законодавчі акти

1. Указ президента України Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України». № 392/2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/2020#Text>
2. Закон України «Про національну безпеку України» від 21.06.2018 №2469-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#n355>

Інформаційні ресурси в Інтернет

Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
Статистична служба Європейської комісії (Євростат). URL: www.eurostat.eu.int.
Журнал «Актуальні проблеми економіки». URL: <http://economicscience.net/Arhive.html>.
Журнал «Економіка України». URL: <https://journals.ua/business/ekonomika-ukrainyukrainskiy>.
Журнал «Ефективна економіка». URL: www.economy.nayka.com.ua.
Журнал «Економіст». URL: ua-ekonomist.com.

Поєднання навчання та досліджень

Здобувач освіти, за бажанням, може поєднати навчання і виконання науково-прикладних досліджень з навчальної дисципліни або професійним спрямування випускової кафедри.

Результати досліджень оприлюднюються на конференціях, круглих столах, конкурсах наукових робіт, як правило, у вигляді публікацій, наприклад у «Студентському віснику НУВГП».

Передбачено додаткові бали за виконання завдань і участь у наукових заходах.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, налагоджувати контакти, уміння слухати і запитувати, формування власної думки, здатність до абстрактного та логічного мислення, аналізу та синтезу.

Дедлайни та перескладання

Завдання навчальної дисципліни повинні бути виконані впродовж навчального семестру у якому викладається дисципліна, до початку сесії.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <https://ep3.nuwm.edu.ua/25072/> Згідно цього документу також реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі

Інформація щодо перездачі модулів розміщена в розділі Оголошення на навчальній платформі НУВГП - <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті відповідно до Положення про неформальній та інформальну освіту в НУВГП - <http://surl.li/jznmq>

Організація неформальної освіти в НУВГП покладено на Центр неформальної освіти - <https://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/centr-neformalnoji-osviti>

Здобувачі вищої освіти можуть самостійно опановувати (поглиблювати) знання в розрізі навчальної дисципліни (окремих її тем) і наступним їх зарахуванням, використовуючи загальновизнані освітні платформи (наприклад Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn).

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

Фахівці-економісти провідних підприємств регіону, фахівці служб безпеки підприємств.

Правила академічної доброчесності

Пропагування принципів академічної доброчесності в НУВГП передбачається відповідними документами, зокрема Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП - <https://ep3.nuwm.edu.ua/10325/> та Кодексом честі студентів - <https://ep3.nuwm.edu.ua/4917/>

Студенти повинні дотримуватися принципів та правил академічної доброчесності, сумлінно та самостійно (крім випадків, що санкціоновано передбачають групову роботу) виконувати навчальні та дослідницькі завдання, посилаючись на джерела, з яких береться інформація.

Якщо у виконаному практичному завданні виявлено запозичення з інших джерел без належного посилання, оцінювання такого завдання знижується у відповідності до виявлених порушень.

У випадку виявлення списування під час проведення поточного та підсумкового контролю, результати оцінювання такого студента скасовуються.

Неприйнятним є порушення норм моралі, зокрема негідне поведіння у громадських місцях, на території університету, вживання ненормативної лексики; завдання шкоди матеріально-технічній базі університету.

Вимоги до відвідування

Відвідування практичних занять здобувачами вищої освіти є обов'язковими. У разі відсутності на занятті через хворобу або мобільність студент зобов'язаний самостійно виконати завдання відповідно до методичних вказівок, розміщених на навчальній платформі Moodle.

Допускається у порядку, встановленому НУВГП, вільне відвідування студентами навчальних занять відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання - <http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/>

Консультації з навчальної дисципліни відбуваються згідно графіку консультацій як в класичній формі, так і в онлайн форматі (наприклад через GoogleMeet).

Весь матеріал навчальної дисципліни (презентації, відео, методичні вказівки, конспект лекцій та ін.) розміщено на сторінці курсу для їх ознайомлення і доступні у будь-який час.

Мобільні телефони та ноутбуки можуть вільно використовуватись студентами на заняттях для виконання практичних та ситуаційних завдань, роботи із статистичними даними

Лектор Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва

Автор
Доцент

Галина ЮРЧИК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1068
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC003040000009B6C3700C8C2C100